

Vartojimas ir užsitęsusi infliacija

Tadas POVILASKAS, SEB banko ekonomistas. SEB banko užsakymu atlikta gyventojų apklausa parodė, kad dėl sparčios infliacijos vartoti mažiau labiausiai planuoja pensininkai ir nekvalifikuoti darbuotojai.

Apsilankymą kavinėse ir restoranuose artimiausiais mėnesiais ketina retinti 54 % apklaustųjų. Į populiariausių ketinamų mažinti dalykų sąrašą taip pat pateko pramogos, kelionės, buitinė įranga, elektronika, baldai. Mažiausiai žmonių ketina kukliau išlaidauti maistui, mažiau vartoti energetinių produktų (tik 31 proc.) apklaustųjų.

Apklaustos rezultatai rodo, kad daugiau sutaupyti per artimiausią pusmetį planuoja kas dešimtas. Keturi iš dešimties teigia, kad sutaupyti mažiau, trečdalis mano, kad sutaupyti nepavyks.

Miesto LAIKRAŠTIS

Marijampolės bestseleris

NEMOKAMAS. Ir www.miesto.lt

2022 m. balandžio 14 d. Nr. 7 (1782)

Net pereinant sunkiausių išbandymų Golgotą lieka Prisikėlimo viltis

Vilkaviškio vyskupo Rimanto Norvilos velykinis sveikinimas

Mielieji,

Šiomet Kristaus Prisikėlimo šventę pasitinkame labai skirtingai nei prieš metus, dvejus ar ankstesniais Nepriklausomybės laikotarpio metais. Ir gavėnia, dvasinio pasirengimo Šv. Vely-

koms laikas, taip pat buvo kitoks. Kasdien pasiekiantys visai netoli vykstančio karo aidai nepaliko abejingo nė vieno mūsų krašte gyvenančio žmogaus.

Šiuo neeilinių išbandymų metu pasirodė daug solidarumo, gerumo apraiškų. Mus suvienijo ne tik atjauta, bet ir malda už taiką Europoje bei pasaulyje, už Ukrainą, už kenčiančius jos žmones. Malda visuomet, o ypač šiuo neramiu metu mus vidujai stiprina, ramina, taip pat ragina labiau gręžtis į Dievą.

Ypač didžioji Velykų šventė pakylėja mūsų mintis ir širdis į Viešpatį. Velykos, visų pirma, yra tikėjimo šventė, skelbianti Kristaus pergalę prieš mirtį. Tad ir šiandienos situacijoje mums visiems, tikintiems Kristų, jo Prisikėlimas laiduoja, kad anksčiau ar vėliau blogis liausis viešpatavęs.

Kristaus Prisikėlimo įvykis mums skelbia ir liudija, kad net ir didžiausių gyvenimo sunkumų akivaizdoje krikščioniui atsiskleidžia ilgalaikė, viltinga perspektyva. Kaip moko apaštalas Paulius, galiausiai viskas išeina į gera, jei savo gyvenimą siejame su Dievu ir juo pasitikime. Net pereinant sunkiausių išbandymų Golgotą lieka Prisikėlimo viltis. Tad žvelgdami į sunkų jau nueitą gavėnios kelią, ypač išgyvenus jį kartu su daugybe kančios paliestų Ukrainos žmonių, stiprinkime tikėjimą ir viltį galiausiai sulaukti ir prisikėlimo po visų tų išbandymų, o per juos tobulėti, augti gerame, galiausiai pasiekti amžinąjį gyvenimą. Taip krikščioniškas tikėjimas mums leidžia gyventi viltimi net ir sunkiausiais momentais.

Velykų pergalė mus taip pat

moko, kad blogio neįmanoma įveikti kitu blogiu. Atsakydami neapykanta į neapykantą ją tik didiname. Tačiau blogiui pasipriešindami geromis ir teisingomis priemonėmis, sulaukiame ir žmogiško solidarumo, ir Dievo palaikymo. Taip sutelktas gėris, kad ir ne iš karto, visgi galiausiai persveria. Juk ir prieš šlovingą Prisikėlimo pergalę Viešpats Jėzus buvo atstumtas ir paniekintas, teisiamas ir nuplaktas, o galiausiai – nukryžiuotas. Jį pasmerkusieji tuo metu jautėsi nugalėtojai. Tačiau tai tęsėsi neilgai. Jau trečią dieną po mirties Jėzus prisikėlė, atnešdamas nepaprastą džiaugsmą mokiniams, o vėliau ir visiems jį įtikėjusiems.

Kristaus Prisikėlimo šventė šiomet mus ypač moko su viltimi žvelgti į sunkumus, net didžiausius gyvenimo iššūkius. Taip pat skatina konkrečiais darbais rodyti

gerumą, solidarumą su kenčiančiais, aukotis dėl kitų. Apie tai susimąstydami šią šventą dieną prisiminkime, kad ir Kristaus auka, kančia dėl žmonijos išganyto yra persmelkta gerumo, Dievo meilės pilnatvės. Tuo sekime Kristų ir mokykimės iš jo didžiadvasiško, nesavanaudiško pasiaukojimo. To mūsų dienomis labai reikia. O kartu džiaukimės, kad malda ir atjauta, artimo meilės skatinama pagalba perkeičia mus pačius ir kreipia į gera, daro laimingesnius.

Tegul šiomet Velykų laiku Dievo ir artimo meilė dar gausiau reiškiąsi per mūsų mintis, žodžius ir darbus, tepalaimina ir tepapildo mūsų džiaugsmą per šventines tradicijas, bendravimą prie stalo, gardžius valgius ir margučius. Tegul bus daugiau vilties žvelgiant į dabarties tikrovę ir siekiant amžinojo džiaugsmo tikrovės!

Susidėjusi su ministerija savivaldybės taryba sutiko naikinti ligoninę savo rankomis

Daugiau 3 psl.

Antano JANUŠONIO piešinys

Nuo vasaros pradžios – didesnės pensijos ir socialinės išmokos

Socialinės apsaugos ir darbo ministerija. Atsižvelgus į išaugusią infliaciją šalyje, nuo birželio mėnesio siūloma didinti bazinius socialinių išmokų dydžius ir socialinio draudimo pensijas – taip siekiama apsaugoti pažeidžiamiausius šalies gyventojus. Didėtų piniginių socialinė parama nepasiturintiems žmonėms, šalpos pensijos, mokamos žmonėms su negalia, našlaičiams ar minimalaus socialinio draudimo stažo nesukaupusiems senjorams, tikslinės kompensacijos neįgaliesiems su specialiaisiais poreikiais, didesnis šalies gyventojų skaičius turėtų teisę

į būsto šildymo kompensacijas. Skaičiuojama, kad senjorai gautų vidutiniškai šeštadaliu didesnes pensijas, nei pernai.

„Siūlome istoriškai didžiausią bazinių socialinių išmokų dydžių padidinimą. Visos kartu šios išmokų bazės dar niekada nebuvo didintos taip reikšmingai. Didelė jų dalis iš esmės nesikeitė metų metus. Nuo 2019 metų atsiradus socialinių išmokų indeksavimui, jos didėjo vos po kelis eurus per metus. Padidinus šiuos socialinių išmokų dydžius, augs ir įvairios išmokos labiausiai pažeidžiamiems šalies gyventojams: pagyvenu-

siems žmonėms, patiriantiems nepriteklių, žmonėms su negalia“, – sako socialinės apsaugos ir darbo ministrė Monika Navickienė.

Anot jos, paties pensijų indeksavimo mechanizmo keisti neketinama. Rudenį, kaip ir kasmet, bus vertinama šalies makroekonominė situacija, valstybės ir Sodros biudžetų galimybės ir planuojamas pensijų indeksavimas 2023 metams.

Vidutinę senatvės pensiją nuo vasaros pradžios siūloma didinti iki 482 eurų, o vidutinę senatvės pensiją su būtinuoju stažu – iki 510 eurų. Skaičiuojama, kad senjorai gautų vidutiniškai per 70 eurų

didesnes pensijas nei pernai ir per 20 eurų didesnes nei gauna šiomet.

Vidutinę senatvės pensija nuo šių metų pradžios padidėjo nuo 414 eurų iki beveik 460 eurų, o vidutinę senatvės pensija su būtinuoju stažu siekė 486 eurus, pernai jos dydis buvo 441 euras.

Netekto darbingumo socialinio draudimo pensijos šalies gyventojams papildomai šiomet didėtų nuo 10 iki 21 eurų, priklausomai nuo jų netekto darbingumo lygio.

Nuo šių metų pradžios valstybinės pensijos buvo indeksuotos tik 1,1 proc., pernai – 1,2 proc. Nuo va-

saros siūloma karių ir pareigūnų, teisėjų valstybines pensijas padidinti 5 proc. Padidinus valstybinių pensijų bazę 10 proc., dešimtadaliu ūgteltų pirmojo ir antrojo laipsnių pensijos, tiek pat procentų didėtų ir mokslininkų bei nukentėjusių asmenų pensijos.

Siūloma **šalpos pensijų bazę** didinti iki 173 eurų. Tada išmokos, priklausomai nuo išmokos rūšies ir gavėjų kategorijos, padidėtų nuo 11,5 euro (šalpos našlaičių pensija) iki 51,75 euro (šalpos neįgalumo pensija asmenims, netekusiems 100 proc. darbingumo iki 24 metų amžiaus).

Daugiau 4 psl.

Brangūs Marijampolės krašto žmonės!

Mūsų visų taip lauktas pavasaris, kartu su savimi atnešė Šv. Velykas – atgimimo šventę, su kuria atgimsta gamta, o drauge su ja ir mes. Kartu tai džiaugsmo ir vilties šventė, skelbianti meilę ir tikėjimą ateitimi.

Linkiu, kad ši pavasario šventė atneštų visiems mums šviesesnes mintis, ryžto naujiems užmojams ir susitelkimo prasmingiems darbams kuriant vieningą Lietuvą.

Gražių, šiltų ir prasmingų Šventų Velykų!

LR Seimo narė
Vaida Giraitytė-Juškevičienė

Savivaldybės ar ne?

Vytautas ŽEMAITIS. Po to, kai „Miesto laikraštyje (kovo 10 d.) paskelbėme skaitytojos laiškėlių apie nepatogumus pėstiesiems prie „Norfos“ parduotuvės Vilkaiviškio gatvėje, sulaukėme žinios, kad Marijampolės Eismo saugumo komisija nutarė „kreiptis į prekybos centro „Norfa“ administraciją dėl šaligatvio pėstiesiems įrengimo Vilkaiviškio g.“. Savivaldybė šio darbo nesuma, nes žalioji veja, per kurią pirkėjai išmynė taką, priklauso parduotuvės teritorijai.

Tuo tarpu redakciją pasiekė dar vienas kreipimasis dėl tako, kurį matote nuotraukoje. Joje trin kelėmis grįstas Poezijos parko takas pereina į suplūktą takelį, kuris tęsiasi Marijonų gimnazijos patvoriu. Juo visais metų laikais eina moksleiviai, tikintieji ir Šv. arkangelo Mykolo mažąją baziliką. Irena Krukauskienė pa-

rašė, kad palijus čia žliugsi purvas. „Žinoma, į bažnyčia galima eiti grįstais takais, tačiau susidaro lankstas, o mano amžiaus žmonėms (poniai Irenai per 80 – red. pastaba) tai nemenkas iššūkis. Takas netoli savivaldybės, jos žmonės tikrai žino šią problemą, būtų malonu, kad kas nors pasirūpintų ją išspręsti.“

Beje, marijampolietė parašė, kad nuotrauką darė jos anūkas, pažadėjęs pradėti lankyti bažnyčią, kai tik bus nutiestas šaligatvis :)

Juokas juokais, tačiau aišku, kad įrengiant Poezijos parką už europinius pinigus, jų neužteko takeliui prie mokyklos. Gal jis yra savivaldybės teritorijoje ir gali būti įtrauktas į trinkeliojamų sąrašą? Jei ne, tikimės, kad Eismo saugumo komisija kreipsis į instituciją, kuri gali išspręsti problemą.

Ar paženklinote savo augintinį?

Žemės ūkio ministerijos informacija. Trečdalis šalies gyventojų, laikančių augintinius, juos jau paženklino, o dar 30 proc. tai ketina padaryti artimiausiu metu, mat iki gegužės 1 dienos Lietuvoje mikroschema turi būti paženklini ir į Gyvūnų augintinių registrą įtraukti visi šunys, katės bei šešėliai.

Lietuvoje iš viso galėtų būti apie 550 tūkst. šunų ir apie 600 tūkst. kačių. „Spinter tyrimai“ atliktos gyventojų apklausos duomenimis, 34 proc. respondentų turi šunį, o 29 proc. apklaustųjų – katę. Kad namuose augina šešėlia, nurodė 1 proc. tyrimo dalyvių.

47 proc. respondentų nurodė, jog augintinių neturi.

Daugiau nei pusė respondentų (54 proc.), kurie paženklino ir užregistravo savo augintinius, supranta ženklavimo naudą – jie teigė, jog tai yra naudinga tiek augintiniui, tiek šeiminiui. 6 proc. apklaustųjų nurodė nesiruošiantys ženklinti savo augintinio. Dažniausios priežastys – augintinis neišeina į lauką arba per didelę paslaugos kainą.

Tik 12 proc. respondentų nežinojo apie šiuo metu vykstantį privalomąjį gyvūnų ženklavinimą. Pusė iš jų sakė, jog gyvūnus paženklino ir užregistravo.

Prie tremties vagono - girtuoklių sueigos

Juozas RAŠKAUSKAS. Kasmet birželio 14-ąją, minint Gedulo ir vilties dieną, parkelyje prie gražiausios Lietuvoje geležinkelio stoties susirenka Marijampolės valdžios vyrai ir moterys, moksleiviai bei garbingo amžiaus marijampoliečiai, 1940-1956 m. patyrę bolševikų represijas. Daugumos jų kaimynų šeimos iš čia gyvuliniais vagonais buvo vežamos į tremtį.

Kad to nepamirštų ateities kartos, skvere pastatytas paminklas „Kovojusiems už Lietuvos Laisvę,

žuvusiems, nukankintiems, mirusiems atminti“. Čia dedamos gėlės, uždegamos žvakės, dainuojamos tremtinių dainos... Bet minėjimas baigiasi ir prasideda kasdienybė.

O ji šiek tiek šiurpoka ir gėdinga. Skvero šviestuvai jau daugelį metų neveikia - dauguma jų sudaužyti, kiti baigiami daužyti. Prie tremtį simbolizuojančio vagono vyksta alkoholinių gėrimų „de gustacijas“. Aplinkiniai medžiai laukia nesulaukia arboristų (taip dabar vadinami genėjimo spe-

cialistai), o kažkada sumūrintos šiukšlių dėžės primena sunaikintas karo slėptuves.

Ką daryti, kad atjauta lietuvių tautos kančiai būtų ne tik parodomoji? Turime didelę (trylikos asmenų) Marijampolės savivaldybėje laisvės kovoms įamžinti komisiją, kuri galėtų dažniau pasidomėti, kaip atrodo jų pripažintos atmintinos vietos, ir paprašyti atsakingų savivaldybės darbuotojų rasti lėšų sutvarkyti miesto gėdą ir žaizdą.

J. Raškausko nuotraukos

Jeigu jus stabdo nežymėtas policijos automobilis

Į redakciją kreipėsi marijampolietis, aiškinęs, kad jį vienoje miesto gatvių buvo sustabdęs nežymėtas policijos automobilis.

Žmogus norėjo sužinoti, ar teisingai pasielgė sustojęs, nes daug metų girdėjęs policijos atstovus aiškinant, kad vairuotojai nestotų, jei juos stabdo nežymėti automobiliai arba šalia tokių automobilių stovintys asmenys policijos ar panašia uniforma.

Anot Lietuvos kelių policijos tarnybos skyriaus vyriausiojo specialisto Renato Siaurusaičio, vairuotojai, kuriuos stabdo nežymėtas policijos automobilis, turėtų

atkreipti dėmesį į kelis aspektus. Pirmiausia, patruliuodami nežymėtu policijos automobiliu pareigūnai niekada neužkerta kelio ir nestabdo prieš akis. Norėdami sustabdyti vairuotoją, policijos pareigūnai signalizuoja įjungę specialiuosius šviesos signalus (švyturėlius) arba per garsiakalbį liepia sustoti.

„Paminėtina, kad nežymėto policijos automobilio švyturėliai yra matomi 360 laipsnių kampų. Stabdydami vairuotoją nežymėtu policijos automobiliu, pareigūnai visą laiką važiuoja iš paskos. Išskirtiniais atvejais policijos pareigūnai

gali prisigretinti prie transporto priemonės, kad jos vairuotojas pastebėtų uniformuotus pareigūnus. Tokiu atveju, šie papildomai išreikš signalą lazdele arba modami skrituliu su raudonu atšvaitu skersai juodėjimo krypties, taip pat per garsiakalbį lieps sustoti. Taip pat gali būti panaudota švieslentė su užrašu „Stop policija“ arba „Stop“. Tie, kurie abejoja, ar juos stabdo pareigūnai, gali paskambinti tel. 112 ir gauti visą reikiamą informaciją“, - aiškina Lietuvos kelių policijos tarnybos atstovas.

RTTAX

DIRBOTE UŽSIENYJE?
Atgaukite sumokėtus mokesčius!

+37037755211, www.rttax.lt

Susidėjusi su ministerija savivaldybės taryba sutiko naikinti ligoninę savo rankomis

Gediminas AKELAITIS
Krikščionių sąjungos Marijampolės regiono skyriaus pirmininkas

Džiaugsmas, kurį dėl Sveikatos apsaugos ministerijos (SAM) tapimo ligoninės dalininke reiškia Marijampolėje išrinktas Seimo narys Andrius Vyšniauskas, esą tai startas lauktiems pokyčiams, galimybė pritraukti geresnių specialistų, neturi jokie pagrindo. Kaip ir šio konservatoriaus, skatinusio atitinkamą tarybos sprendimą, teiginys, kad (SAM) pagalba leis savivaldybei efektyviau valdyti ligoninę.

Priimdama SAM dalininke taryba nesuprato, kad kala vinį į ligoninės karštą - savivaldybė be jokių prieštaravimų privalės vykdyti ministerijos nurodymus. O jie, kaip rodo patirtis, nežada nieko gera periferijos gydymo įstaigoms.

Kad Marijampolės daugiaprofilinėje ligoninėje, kaip ir kitose regioninėse, trūksta medikų, o gydytojų krūviai labai dideli, seniai niekam ne paslaptis. Ši problema nesprendžiama, nes skyrių vedėjai priklausomi nuo administracijos, o ši nekompetentinga - jai svarbiausia, kad nebūtų skundų, nepersidirbti, laiku gauti atlyginimą.

Negalima nepastebėti, kad už 800 milijonų eurų įgyvendinamoje šalies sveikatos apsaugos sistemos pertvarkos programoje taip pat nenumatoma spręsti vadinamojo „kadru klausimo“ regionų ligoninėse. Mat tai darant valstybės mastu, į periferiją atvyktų dirbti jauni gydytojai. Nefinansuodama jų atliekamų operacijų, kitų darbų, SAM užsitrauktų Vyriausybės nemalonę.

Todėl ministerija, proteguojanti didmiščių universitetines gydymo įstaigas, imasi priemonių nugyventi paskutines periferijos daugiaprofilines ligonines. Kad po to būtų galima pirštu rodyti: „Jūs neturite tinkamų gydytojų, neoperuojate, neteikiate paslaugų, jauni specialistai neatvažiuoja - gydymo įstaigą reikia uždaryti.“

Kad link to sparčiai judama, rodo ir sveikatos apsaugos ministro Arūno Dulkio įsakymas dėl dienos chirurgijos paslaugų teikimo. Matyt, dokumentą rengė tik pro ministerijos langą gyvenimą matantys valdininkai, kurie nesupranta, kad įsakymas kuria dirbtinį konfliktą tarp paciento ir gydytojo.

Dienos chirurgija reiškia, kad atvykusį pacientą gydytojas paguldo, operuoja ir išleidžia namo. Jeigu žmogus paliekamas nakčiai, jis už tai turi susimokėti. Reikalas tas, kad ne visus ligonius spėjama operuoti iki pietų - tada lieka laiko tam tikroms procedūroms, leidžiančioms tikėtis, kad grįžusiam namo pacientui nekils komplikacijų.

Tuo tarpu 15 ar 16 valandą operuojamus pacientus išleisti namo neleidžia mediko sąžinė. Ne tik dėl to, kad, pavyzdžiui, vakare į kaimą kažkur už Kalvarijos nevažiuoja autobusas, kuriuo galėtų grįžti pacientas. Po operacijos jo žaizda gali kraujuoti, skaudėti, kilti masė komplikacijų, su kuriomis ligonis nesusitvarkys nepadedamas medikų.

Įsakymo kūrėjams mažiausiai rūpėjo pacientai - tai akivaizdu. Dienos chirurgija palikta tik tam, kad turėtų darbo periferijos ligonių chirurgai, kuriems iki pensijos likę keli metai. Mat už tokias operacijas, kuriose galima apsieiti be gydytojo anesteziologo, ligonių kasos moka kaip už ambulatorines paslaugas, pavyzdžiui, žaizdos susiuvimą, kraujo ir kitus tyrimus, kurių įkainiai gerokai mažesni. Tai tiesiausias kelias uždaryti ligoninę.

Panaši perspektyva laukia ir Marijampolės ligoninės, jei savivaldybės vadovai pasitikės vien Sveikatos apsaugos ministerija. Sprendimus, padėsiančius išsaugoti daugiaprofilinę gydymo įstaigą, turėtų priimti ir savivaldybės taryba. Deja, kol kas tai tik rožinio dramblio svajonė, nes, pavyzdžiui, tarybos Socialinės ir sveikatos apsaugos komitete nėra nė vieno sveikatos apsaugos reikalus išmanančio žmogaus.

O štai neseniai vykusioje tarybos posėdyje, kuriame atsiskaitė savivaldybės įmonių vadovai, ligoninės ataskaita buvo nugrūsta kažkur

po vaikų darželių ir mokyklų. Be to, siekta pranešėją išklausti kuo greičiau. Ir ne dėl eilėje laukiančių kitų ataskaitų - svarbiausia priežastis, kad nebūtų užduodama klausimų.

Sprendžiant sveikatos apsaugos problemas panašiai elgiamasi ir Seime bei Vyriausybėje. Todėl ir turime sveikatos apsaugos reformą, kuri nieko nereformuoja, o iš esmės žlugdo medicininę aptarnavimą periferijoje.

Beje, Marijampolės ligoninės vadovo ataskaitai taryba pritarė, nors abejojo, ar bent vienas jos narys suprato, kodėl, pavyzdžiui, konsultacinę polikliniką planuojama iškelti į teritorijos gilumoje dar veikiančių psichosomatinį korpusą, o ne į numatomą renovuoti buvusį akušerinį ginekologinį, nors čia būtų patogiau ir medikams, ir pacientams. Tokia „pertvarka“ tik patvirtina, kad ligoninės administracija neturi jokios organizacinės kompetencijos.

Kadangi pastaruoju metų žiniasklaidoje pasirodė daug informacijos apie europinės vėžės geležinkelio „Rail Baltica“ nuo Kauno iki sienos su Lenkija planuojamą naują trasą, sulaukiu marijampoliečių klausimo, kaip vertinu faktą, jog valdžia pagaliau sutiko su mano dar prieš dešimtmetį pareikštu tvirtinimu, kad per miestą tiesiama ne „Rail Baltica“, o rusiška geležinkelio vėžė keičiama į europinę? Niekaip nevertinu, laukiu, kad valdžia pripažins ir šiuo projektu prisidengiant išvogtą beveik milijardą litų. Apie tai daug kalbėjau, rašiau. O naują trasą laikau dar viena galimybe pasipinigauti tiems, kas prieina prie lovio.

Dabartinė situacija, kai užsidaro gamyklos, nutrūko prekyba su Rytai, iš kurių gabenome žaliavas, dėl politinių motyvų apmirė ekonominiai santykiai su Kinija, mažėja keleivių, rodo, kad toks projektas komerciškai nepasiteisins artimiausius trejus-ketverius metus. Tiesti „Rail Baltica“ reikėtų, kai pasaulyje stabilizuosis politinė, ekonominė ir finansinė situacija.

Mielieji,

Sveikinu visus su šventomis Velykomis!

Linkiu daug gražių, tvirtų margučių, kantrybės ir sveikatos.

Žiema baigėsi, greitai baigsis ir pandemija. Tikėkite pavasariu, atgimimu.

Jūsų Gediminas Akelaitis

Dantų protezavimas lengvai prieinamas

Ligonių kasos primena pagrindinius dalykus, kuriuos svarbu žinoti. Teisę į kompensuojamą dantų protezavimą turi: vaikai; asmenys, kuriems sukako senatvės pensijos amžius; žmonės, kurie yra pripažinti nedarbingais arba iš dalies darbingais; pacientai, kuriems buvo taikytas gydymas dėl burnos, veido ir žandikaulių onkologinės ligos.

Norint gauti dantų protezavimo paslaugas, apmokamas iš Privalomojo sveikatos draudimo fondo (PSDF), teisę į šias paslaugas turintiems gyventojams reikia kreiptis į gydymo įstaigos, prie kurios yra prirašyti (įstaiga turi būti sudariusi sutartį su teritorinė ligonių kasa - TLK), gydytoją odontologą, kuris įvertins protezavimo reikalingumą. Taip pat gali-

ma kreiptis į kitą gydymo įstaigą, kuri turi licenciją teikti odontologines priežiūros paslaugas ir yra sudariusi sutartį su TLK dėl šių paslaugų teikimo ir apmokėjimo.

Konsultacijos metu gydytojas odontologas (retesniais ir sudėtingesniais atvejais - gydytojų konsiliumas) nustato dantų protezavimo pagrįstumą bei įvertina dantų būklę. Taip pat patikrina, ar

burnos būklė yra tinkama dantims protezuoti, t. y. įvertina, ar atliktos gydymosi ir profilaktinės procedūros, sanuota burnos ertmė, užplombuoti karioziniai dantys ir kt. Tuomet gydytojas odontologas elektroniniu būdu užpildo reikiamus dokumentus bei tą pačią dieną įregistruoja pacientą dantų protezavimui gauti.

Įstaiga privalo gyventojui išduoti informacinį pranešimą, patvirtinantį teisę gauti dantų protezavimo paslaugas suteikimą.

Jokio kito pranešimo laukti nebereikia - pacientas iš karto gali pasirinkti gydymo įstaigą, kuri dėl dantų protezavimo paslaugų yra sudariusi sutartį su bet kuria TLK, ir kreiptis į ją. Kadangi paslauga gali būti teikiama iš karto, nebėli ir protezavimo savo lėšomis.

Jeigu nustatyta, kad gyventojai neturi teisės gauti dantų protezavimo paslaugų, jiems išduodamas automatinis būdu suformuotas informacinis pranešimas

apie teisės gauti dantų protezavimo paslaugas nesuteikimą. Pacientui papildomai jokių prašymų gydymo įstaigai ar TLK rašyti ir teikti nereikia.

Dantų protezavimo paslaugų išlaidos apmokamos paslaugas suteikusiai įstaigai. Jeigu gydymo įstaiga sutarties dėl minėtų paslaugų su TLK neturi, paslaugos nebus kompensuojamos ir už jas gyventojas turės susimokėti savo lėšomis.

Dantų protezavimo paslaugos turi būti suteiktos per 3 metus nuo šios teisės įgijimo. Pakartotinai kompensuojamas paslaugas pacientas gali gauti ne anksčiau kaip po 3 metų nuo šių paslaugų kompensavimo dienos.

Išimtis taikoma vaikams iki 18 metų ir asmenims, kuriems buvo taikytas gydymas dėl burnos, veido ir žandikaulių onkologinės ligos. Šie pacientai pakartotinai dėl dantų protezavimo gali kreiptis anksčiau, t. y. dar nepaėjus 3 metų terminui nuo dantų protezavimo paslaugų kompensavimo dienos ir paslaugas gauti iš karto.

Tegul ši graži šv. Velykų šventė suteikia džiaugsmo ir tikėjimo. Lai gerumas, santarvė, susitelkimas tampa įkvėpimo, naujos vilties simboliu, o bundanti gamta dovanoja ramybę, harmoniją, meilę.

Marijampolės savivaldybės tarybos TĖVYNĖS SĄJUNGOS-LIETUVOS KRIKŠČIONIŲ DEMOKRATŲ FRAKCIJA

Seime priimtos Teisingumo ministerijos parengtos Baudžiamojo proceso ir Administracinių nusižengimų kodeksų pataisos, kuriomis įgyvendinamas Konstitucinio Teismo nutarimas, numatant, jog asmeniui, dėl kurio priimtas išteisinamasis nuosprendis, advokato arba advokato padėjėjo paslaugos bus apmokėtos valstybės lėšomis teisės aktų nustatyta tvarka. Įvertinus bylos aplinkybes, bus atlyginamos tik būtinos ir pagrįstos išlaidos. Tai apibrėžta priimtuose Baudžiamojo proceso kodekso pakeitimuose. Pakeitimai įsigalios nuo šių metų gegužės 1 d.

Mieli marijampoliečiai,

Tegul ši Prisikėlimo šventė bus didelių vilčių, padrašinimo ir bendrystės laikas, tikint, kad tiesa ir gėris galiausiai nugalės.

Šviesių, prasmingų ir džiaugsmingų šventų Velykų!

Andrius Vyšniauskas
LR Seimo narys

Nuo vasaros pradžios – didesnės pensijos ir socialinės išmokos

Atkelta iš 1 p.

Šalpos išmokos užtikrina minimalias pajamas neįgalumo ar senatvės atvejais jokių pajamų negaunantiems arba labai mažas pajamas gaunantiems asmenims.

Tai palies apie 60 tūkst. gaunančių šalpos pensijas: našlaičius, vaikus su negalia, nuo vaikystės neįgalius suaugusius asmenis, kitus neįgaliuosius ir senatvės pensijos amžiaus sulaukusius žmones, kurie nesukaupe minimalaus stažo valstybinei socialinio draudimo pensijai gauti.

Nuo vasaros pradžios **tikslinių kompensacijų bazę** siūloma didinti nuo 126 iki 138 eurų, pernai ji buvo 120 eurų. Padidinus tikslinių kompensacijų bazės dydį, žmonėms, kuriems nustatytas pirmojo lygio specialusis nuolatinės slaugos poreikis – 22,8 euro.

Tiems, kam nustatytas pirmojo lygio specialusis nuolatinės priežiūros (pagalbos) poreikis, tikslinė kompensacija padidėtų iki 151,8 euro, o tiems, kuriems nustatytas antrojo lygio specialusis nuolatinės priežiūros (pagalbos) poreikis, – iki 82,2 euro.

Nuo birželio padidinus valstybės remiamų pajamų dydį nuo 129 iki 147 eurų, prognozuojama, kad vidutinis socialinės šalpos dydis padidės nuo 109 eurų iki 125 eurų.

Valstybės remiamų pajamų dydis aktualus nustatant teisę į piniginę socialinę paramą nepasiturintiems gyventojams ir šios paramos dydžiui, teisę į socialinę

paramą mokiniam, papildomą išmoką vaikui, paramą būstui įsigyti ar išsinuomoti bei kitą socialinę paramą.

Planuojama, kad nuo vasaros pradžios **bazinė socialinė išmoka** sudarys 46 eurus. Padidinus šį dydį, atitinkamai padidės nuo jo priklausanti išmokų dydžiai: visos išmokos pagal Išmokų vaikams įstatymą, pavyzdžiui, vaiko pinigai, vienkartinė išmoka vaikui, vienkartinė išmoka neščiai moteriai, globos (rūpybos) išmoka, globos (rūpybos) išmokos tikslinis priedas, vienkartinė išmoka įsikurti, išmoka besimokančio ar studijuojančio asmens vaiko priežiūrai. Vaiko pinigai didėtų iki 80,5 euro, o daugiavaikėms ir nepasiturintioms šeimoms ar neįgalų vaikų auginančioms šeimoms išmokos vaikams padidėtų iki 127,88 euro.

Trys „sūduvos“ ir „Taurus“

Kęstutis SKERYS. „Sūduvos“ komandai startas šalies A lygos **futbolo** pirmenybėse pavyko ne ką geriau, nei Kauno „Žalgirio“ krepšininkams Eurolygoje. Vos viena pergalė per septynerias rungtynes ir septintoji vieta dešimties komandų turnyre – toli gražu ne tai, ko tikėjosi „Sūduvos“ savininkas Vidmantas Murauskas. Todėl jis, „Žalgirio“ pavyzdžiu, atleido vilčių nepateisinusį trenerį ispaną ir pakeitė jį portugalų. Gal tikisi, kad jo vedina Marijampolės komanda pradės žaisti kaip Cristiano Rolando.

„Sūduvos-Mantingos“ vyrų **krepšinio** komanda kažkelintą kartą pateko į Nacionalinės krep-

šinio lygos finalinį etapą, kurioje bus kovojama dėl vietų nuo pirmosios iki ketvirtos. Reikia tik pasidžiaugti, kad krepšininkai turi motyvacijos. Juk net nugalėję ir įgiję teisę startuoti LKL, ja nepasinaudos. Marijampolė neturi tinkamos arenos. Bet užtat turi pinigų daugiau kaip dviem šimtais tūkstančių eurų paremti klubą, kuriam priklauso „Sūduva-Mantinga“.

Trečioji „Sūduva“ – vyrų **tinklinio** komanda sezoną jau baigė iškovodama šalies čempionato sidabro medalius. Tinklininkams skiriami savivaldybės biudžeto pinigai nė iš tolo neprilygsta kitų dviejų sūduvų eurams.

Rinaldas ČESNAITIS, „Tauro“ klubo vyriausiasis treneris. Besirengdami balandžio pabaigoje vykšančiam Lietuvos kultūrizmo bei fitneso čempionatui, „Tauro“ klubo sportininkai startavo tarptautiniame Tauragės mero turnyre. Tarp šešiasdešimties Lietuvos ir Estijos sportininkų pirmąsias vietas iškovojo Marijampolės klubo atstovai: Andrius Talačka, Julita Ciūnytė, Rugilė Talačkaitė, antri buvo Daiva Vamelinė, Tadas Žukauskas, Ramunė Černiauskaitė, Erikas Knyza, Lukas Gavėnas, trečiąją vietą užėmė Darius Alesius.

Tarp trenerių pirmuoju pripažintas šių eilučių autorius.

„Tele2“ iniciatyva: ukrainiečiams perduota apie 1000 lietuvių paaukotų įrenginių

Apie 1 000 – tiek naudotų įrenginių jau perduota į šalį atvykusiems ukrainiečiams. Vasario pabaigoje startavusiai mobiliojo ryšio operatoriaus „Tele2“ iniciatyvai lietuviai neliko abejingi – aukoja net ir naujus telefonus. Salonuose surinktus prietaisus įmonės darbuotojai kruopščiai atrenka, patikrina ir perduoda Ukrainos žmonėms padedančioms organizacijoms.

„Siekiamo suteikti reikalingą įrangą savanoriams ir nuo karo bėgantiems ukrainiečiams, todėl raginame žmones ir toliau prisidėti prie šios iniciatyvos. Didžiuojuosi

„Tele2“ darbuotojais, kurie neskaičiuodami valandų tikrina bei rūšiuoja įrenginius. Ačiū visiems aukojantiems žmonėms – ši pagalba yra itin reikšminga“, – sakė Petras Masiulis, „Tele2“ generalinis direktorius Baltijos šalims.

Aukoja naudotus ir naujus įrenginius

Nuo iniciatyvos pradžios lietuviai aktyviai aukoja savo nebenaudojamus telefonus, atnešdami juos į „Tele2“ salonus įvairiuose Lietuvos miestuose. „Tele2“ darbuotojų teigimu, žmonės aukoja ne tik naudotus

įrenginius, bet ir atneša visai naujų, ką tik įsigytų telefonų.

Per šį laiką daugiausiai paaukota mobiliųjų telefonų, jų įkroviklių, surinkta kiek mažiau planšečių. Iš viso atrinkti ir nuo karo bėgantiems ukrainiečiams perduota apie 1000 įrenginių.

Pirmiausia įrangą yra perduodama Ukrainos žmonėms padedančioms organizacijoms. Jų savanoriai prietaisus išvežioja po ukrainiečių registracijos centrus visoje Lietuvoje. Savanorių teigimu, įrenginiai pirmiausia dalinami negirdintiems žmonėms, kadangi išmanieji yra vienintelė jų komunikavimo priemonė. Taip pat prietaisai teikiami moksleiviams, kad jie galėtų prisijungti prie nuotolinių pamokų.

Įrenginiai kruopščiai atrenkami

Apie 20 proc. atneštų įrenginių liko neparduoti organizacijoms, nes patikrinus paaiškėjo, kad yra nebetinkami naudoti.

Salonuose surinkti prietaisai turi būti kruopščiai patikrinti, surūšiuoti ir supakuoti su jiems tinkamu įkrovikliu. Visais šiais darbais pasirūpina „Tele2“ ofiso darbuotojai. Jie savanoriškai skiria savo laiką įrenginiams paruošti. Kasdien bent 5 žmonės po 2-3 valandas praleidžia peržiūrėdami ir komplektuodami prietaisus, kad ukrainiečius pasiektų tik tinkami įrenginiai.

„Tele2“ ir pagalbą teikiančios organizacijos ragina žmones ir toliau atiduoti nebenaudojamus, tačiau veikiančius, įrenginius. Savanoriai teigia, kad Ukrainos žmonėms

šiuo metu reikalingiausi išmanieji, o ne mygtukiniai telefonai, kuriais vaikai galėtų prisijungti prie nuotolinių pamokų.

Prietaisus galite atnešti į bet kurią artimiausią „Tele2“ saloną, nepriklausomai nuo to, kurio šalies operatoriaus klientai esate. Prieš aukodami įrenginį patikrinkite, ar jis yra veikiantis ir jame nėra likusios jūsų asmeninės informacijos. Jeigu nesate tikri, ar tai yra padaryta, atnešus prietaisą, operatoriaus darbuotojai padės tai atlikti.

Pagalba Ukrainos žmonėms

Iš surinktų naudotų mobiliųjų, 26 mygtukiniai telefonai perduoti visuomeninei organizacijai „Lukšų vyrai“, kuri vežė pagalbą į Ukrainą. Jiems „Tele2“ papildomai skyrė ir 60 naujų mygtukinių telefonų.

„Tele2“ suteikė 30 tūkst. „Pildyk“ SIM kortelių nuo karo bėgantiems Ukrainos žmonėms. Kortelės buvo perduotos pagalbą teikiančioms organizacijoms, kurios pasirūpina, kad jos operatyviai pasiektų į Lietuvą atvykusius ukrainiečius. Nuo SIM kortelės aktyvavimo dienos, jas gavę žmonės gali tris mėnesius nemokamai ir neribotai skambinti, rašyti SMS žinutes ir naudotis neribotai internetu Lietuvoje. Nuo balandžio 1 d. pasikeitus skambučių kainoms į Ukrainą, specialias „Pildyk“ SIM korteles gavę asmenys, papildomai gaus 60 minučių nemokamų pokalbių į šią šalį. Jas išnaudojus, minutė kainuos 0,05 Eur.

Sklandžiam maisto kortelių dalinimui ukrainiečiams Lietuvoje, „Tele2“ „Maisto bankui“ skyrė 60 planšetinių kompiuterių.

PAGALBA UKRAINOS ŽMONĖMS

Kviečiame paaukoti nebenaudojamus, bet veikiančius telefonus ar planšetes.

Dėkojame už Jūsų pagalbą!

TELE2

Šilumos kainų pasiutpolkė Marijampolėje gali tęstis dar ilgai

Kęstutis TRAŠKEVIČIUS
Savivaldybės tarybos
TS-LKD frakcijos narys,
TS-LKD Marijampolės
skyriaus pirmininkas

Centralizuotai tiekiamos šilumos kaina Lietuvoje šį šildymo sezoną dėl pabrangusių energetinių išteklių kilo itin ženkliai. Deja, Marijampolė nebuvo išimtimi. Priešingai, ji įsiveržė į brangiausiai už šilumą mokančių savivaldybių dešimtuką, o balandžio mėnesį pakilo net į devintą vietą.

Jei palygintume balandžio mėnesio šilumos kainas, kurios skelbiamos Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos interneto svetainėje, pastebėtume, kad Marijampolėje už kilovatvalandę mokame 10,73 ct (ct/kWh) įskaitant Pridėtinės vertės mokestį - tai 22,4% viršija vidutinę centralizuotai tiekiamos šilumos kainą šalyje. Tarp antros grupės šilumos tiekėjų, kuriems priklauso UAB „Litesko“ filialas „Marijampolės šiluma“, „marijampolietiška“ šilumos kaina taip pat didžiausia - marijampolietiška moka 33 - 88 procentais brangiau, nei Utenos, Mažeikių, Jonavos, Druskininkų vartotojai.

Lyginimas su kitomis mūsų apskrities savivaldybėmis taip pat nekelia džiugesio. Marijampolėje tiekiamos šilumos kaina 12,5% didesnė nei Vilkaviškyje, 8% - nei Kazlų Rūdoje ir 23% viršija tą, kurią moka Alytaus gyventojai. Visi šie miestai per keletą pastarųjų metų susigrąžino šilumos ūkium iš UAB „Litesko“ glėbio ir sugebėjo žymiai sumažinti tiekiamos šilumos kainą.

Tarp apskričių centrų Marijampolė vėlgi išsiskiria aukščiausia kaina balandžio mėnesį. Nors, tiesos dėlei, reikėtų pasakyti, kad šio šildymo sezono metu buvo „lenkty-

niauta“ su Vilniaus šilumos tinklais, kurie neturi biokuro katilų ir priklausomi tik nuo gamtinių dujų. Tad, kaip ir per pastaruosius keletą metų futbole, šilumos kainų srityje pastaraisiais mėnesiais Sūduvos ir Lietuvos sostinės dalijosi pirmąją-antrąją vietas.

Visgi ne vienas daugiabutyje gyvenantis marijampolietis turbūt mielai persikeltų į Uteną ar Tauragę, kur centralizuotai tiekiamos šilumos kaina yra beveik 2 kartus mažesnė: Utenoje - 5,88 ct/kWh, o Tauragėje - 6,47 ct/kWh. Paprasčiau tariant, jei Marijampolėje už 60 kv. m buto šildymą per mėnesį tenka mokėti apie 107 eurus, tai Utenoje už tokio pat ploto butą - apie 58 eurus, o Tauragėje - apie 64 eurus.

Skirtumai susidaro dėl to, kad Utenoje ir Tauragėje centralizuotą šilumą jau daugelį metų tiekia savivaldybei priklausančios įmonės (šilumos tinklai), o ne iš savivaldybės šilumos ūkį išsinuomojusios privačios bendrovės, kurioms svarbiausia - pelnas. Marijampolės šilumos ūkis iki 2015 metų buvo išnuomotas bendrovei „Litesko“. Nuomai net nepasibaigus valdančiųjų socialdemokratų balsais ji buvo pratęsta iki 2025 metų. Jei nuomos sutartis nebūtų pratęsta, marijampolietiška jau 7 metus (nuo 2015

metų) būtų džiaugęsi kur kas mažesnėmis šilumos kainomis.

2025 metai jau visai netoli, tačiau mažesnių šilumos kainų Marijampolėje gali ir nebūti, nes iš savivaldybės taryboje daugumą turinčių socialdemokratų pasigirsta balsų, kad 2025 metais „gali neapsimokėti iš bendrovės „Litesko“ susigrąžinti savivaldybės šilumos ūkį“, t. y. gali „apsimokėti“ nuomą tęsti. Šiuos balsus stiprina akivaizdus savivaldybės vadovų nenoras pradėti ruošti šilumos ūkio perėmimui pasibaigus nuomos sutarčiai, nors tai daryti ne kartą ragino TS-LKD frakcijos atstovai. Jei tokie ketinimai pasitvirtintų, beliktų konstatuoti: kolegoms iš kairės „apsimoka“, kai mokesčiai už šildymą drasko Marijampolės gyventojų kišenes juos vis labiau skurdindami. Tokiu atveju šilumos kainų pasiutpolkė Marijampolėje tęstųsi dar ilgą laiką.

Kadangi artėja šv. Velykų šventės, baigti straipsnį norėtusi gera žinia. Kovo mėnesio šilumos sąskaitas gyventojams, Seimo sprendimu, sumažins valstybės kompensuojamas PVM tarifas už sausio, vasario ir kovo mėnesius. Dėl šios priežasties, priklausomai nuo savivaldybės, jos bus mažesnės 20-30%.

Istorija: Vyčio Kryžių pelnė už kariuomenės aprūpinimą

Rimvydas URBONAVIČIUS, istorikas. Pasakojimą apie marijampolietį karininką Vladą Grudzinską vasario viduryje galėjome matyti televizijos laidoje „Daiktų istorijos“, daug informacijos apie jį surinko žurnalistas kolekcininkas Vilius Kavaliauskas. Kai kurių faktų, do-

kumentų apie šio marijampolietiečio gyvenimą ir darbą galima rasti ir Marijampolėje.

Vladas Grudzinskas, sūnus Andriaus, gimė 1895 m. lapkričio 29 d. Marijampolėje, čia baigė gimnaziją. Jo mokytojais buvo Petras Kriaučiūnas ir Motiejus Gustaitis.

Istojo į Maskvos universitetą studijuoti mediciną, bet buvo mobilizuotas į Rusijos kariuomenę, nuo 1915 m. birželio 2 d. iki 1918 m. balandžio 14 d. dalyvavo kovojant su Vokietijos kariuomene Rumunijos fronte. Tarnavo 6-osios armijos štabe, rūpinosi tiekimu. 1918 m. vasaryje lietuvių karininkų išrinktas į tos armijos karinį komitetą.

Grįžo į Lietuvą ir tų pačių metų gruodžio 1 d. savanoriu stojo į Lietuvos kariuomenę, dirbo Krašto apsaugos ministerijos Tiekimo skyriuje. 1919 m. spalio 9 d. pateko į bermontininkų nelaisvę, bet jau spalio 12 d. iš jos pabėgo. Nuo 1919 m. spalio 25 d. paskirtas kariuomenės intendanto padėjėju, t. y. rūpinosi kariuomenės aprūpinimu maistu, rūbais, pašaru, arkliais ir pan. Tuo metu tai daryti buvo sudėtinga, tačiau V. Grudzinskas pareigas atliko puikiai, todėl 1920 m. gegužės 25 d. apdovanotas aukščiausiu pasižymėjimo ženklu 1-ojo laipsnio Vyčio Kryžiumi.

1920 m. liepą - 1926 m. sausį (su keletu mėnesių pertrauka) - kariuomenės intendantas. Nuo 1922 iki 1924 m. mokėsi Čekoslovakijos karo intendantų akademijoje. 1926 - 1928 m. liepą buvo tiekimų viršininkas.

1928 m. išėjo į atsargą ir 1928-1939 m. kovą dirbo direktoriumi Klaipėdos akcinėje bendrovėje „Maistas“, nuo 1939 metų gegužės iki sovietinės okupacijos - bendrovės „Lietuvos Baltijos Lloydas“ Kaune direktorius. Tuo metu nemažai prisidėjo prie Lietuvos prekybos laivyno plėtos.

Per 1941 m. Birželio sukilimą paskirtas Laikinosios vyriausybės pramonės ir susisiekimo viceministru. 1941 m. liepos 29 d. atleistas, vokiečių suimtas ir tardytas. Vėliau bendrovės „Pieno centras“ buhalteris.

1944 m. vasario 4 d. istojo į Vietinę rinktinę, paskirtas IV štabo (tiekimo) skyriaus viršininku. 1944

V. Grudzinskas 1963 m. Palangoje

m. gegužės 15 d. vokiečių suimtas, kalintas Salaspilio (Latvija) koncentracijos stovykloje, Rygos kalėjime, 1944 m. liepą atgabentas į Štuthofio koncentracijos stovyklą. Tuo metu Lietuvoje likusi šeima pasitraukė į Vakarų.

Raudonajai armijai užėmus Štuthofą Vladas Grudzinskas mobilizuotas į jos dalinį eiliniu pagalbiniais darbams. Nuo 1945 spalio 7 d. demobilizuotas ir grįžo į Lietuvą. Neradęs šeimos, apsigyveno Marijampolėje pas motiną Agnietę Grudzinskiene, Kęstučio gatvė Nr. 2 (anksčiau Nr.40), įsidarbino Marijampolės vartotojų kooperatyve buhalteriu.

Motina mirė 1954 m. gegužės 3 d.

V. Grudzinskas į pensiją išleistas iš vyriausiojo buhalterio pareigų sulaukęs 65 metų, 1958 m. kovo 1 d. Dar žinoma, kad Vlado brolis Bronius gyveno Vilkaviškio rajone Alksnėnų kaime ir dirbo ten veikiančioje ambulatorijoje vedėju.

1965 m. balandžio 10 d. po ilgų prašymų gavo leidimą ir išvyko į Jungtines Amerikos Valstijas, kur susitiko su žmona ir keturiomis dukromis. Mirė po dviejų metų, 1967 m. balandžio 8 d., Beverly Shores ligoninėje, Indianos valstijoje. Palaidotas Šv. Kazimiero kapinėse Čikagoje.

V. Grudzinskas 1922 m. su žmona Elena ir pirmąja dukrele Eugenija-Janina Prahoje
Nuotraukos iš V. Kavaliausko asmeninio archyvo

PARDUODA

ŠILTNAMIAI. Parduodu įvairaus dydžio šiltnamius. Nemokamas pristatymas. Suteikiu garantiją. Tel. 8-608 90070.

Parduodu naujus įvairius klausos aparatus (60 Eur) ir žvejybos tinklą (40 Eur). Tel. 8-678 66028.

PARDUODA: tujas vakarines gyvatvorėms (karpomas, kolonines, „smaragd“), pušis, pocūges, riešutmedžius, lazdynus (raudonlapius) ir kitus dekoratyvinius augalus. Marijampolė. Tel. 8-610 98306.

PERKA

Brangiausiai Lietuvoje miškus (brandžius, jaunus, malkinius, iškirstus), žemes, sodybas. Tel. 8-676 41155.

BRANGIAI PERKA MIŠKĄ

Gali būti su bendraturčiais, neatidalintas su skolomis, sutvarkome paveldėjimus ir kitus dokumentus.

DĖL PERKAMO MIŠKO
ATSAKYMAS PER 1 VAL.

864455355, 866066466

Įmonė „UAB Vudlita“ perka malkas - ažuolo, klevo, skroblo, beržo (popiermedį), uosio. Atsiskaitymas iškart. Galime pasiimti savo transportu. Tel. +370 699 86646.

Superkame visų markių automobilius. Gali būti nevažiuojantys. Atsiskaitome iš karto. Tel. 8-675 80030.

Perku vienkiemį su daugiau žemės, gali būti miške ar vaizdingoje vietoje prie ežero ar upės. Gerą variantą siūlyti tel. 8-611 01110.

REIKALINGA

Ieškomi darbuotojai baldų gamybos įmonėje Kazlų Rūdoje.

Galimybė rinktis vieną iš dviejų darbo pozicijų: autokrautuvo vairuotojas arba pakuotojas.

Atlyginimas 600-1 000 Eur/mėn. į rankas.

Nemokamai vežame iš Vilkaiviškio/Marijampolės.

Susisiekiame tel. 8-638 52472.

UAB „Telemarketing“ siūlo darbą PARDAVIMŲ TELEFONU VADYBININKEI (-UI)

Reikalavimai:

- sklandi lietuvių kalba;
- atkaklumas siekiant rezultato;
- noras mokytis ir užsidirbti.

PATIRTIS NEBŪTINA!

Telefonas pasiteirauti
8-611 27221.

Bendrija „Uosupis“ adresu Mokolų g. 47, Marijampolė, ieško aplinkos tvarkytojo (-jos). Kreiptis tel. 8-635 84481.

ALGA

K O N C E R N A S

PARDUODA

- Likusius nuo gamybos įvairius metalus dar tinkamus naudoti gamyboje.
- Naudotus metalo apdirbimo įrengimus, stakles ir įrankius.

NUOMOJA

- Patalpas biurui, gamybai, sandėliavimui ar kitai veiklai Marijampolėje, Gamyklų g.
- Patalpas Marijampolės centre, senamiestyje komercinei ar kitai veiklai Gedimino g. 1, Marijampolė.

Daugiau informacijos www.turtas.alga.lt
arba telefonu 8 (686) 08077.

FurnMaster®

IEŠKAI PASTOVAUS DARBO?

Kviečiame jungtis prie mūsų komandos! Patirtis nereikalaujama – apmokome darbo vietoje.

IEŠKOME:

**SIUVĖJŲ, SUKIRPĖJŲ,
BALDŲ PRAMONĖS
DARBININKŲ,
SANDĖLIO DARBUOTOJŲ,
KOMPLEKTUOTOJŲ.**

Darbo užmokestis priklauso nuo pozicijos, darbo patirties, kvalifikacijos, darbo rezultatu.

Darbas dviem pamainom (rytinė ir vakarinė), savaitgaliai ir šventinės dienos laisvos.

Susidomėjote? Laukiame jūsų:

- **Geležinkelio g. 3, Marijampolė**
- vapau@furnmaster.lt / jka@furnmaster.lt
- **8-603 98579 / 8-683 60184.**

Raseinių rajone reikalingi darbuotojai: gyvulių ūkyje, mėsos ceche, kaulintojai, skerdikai moterys ir vyrai. Atlyginimas nuo 700 eu. Apgyvendiname, maitiname. Tel. 8-672 50316.

PASLAUGOS

Skardiname, dengiame, remontuojame stogus. Atliekame ventiliuojamo fasado įrengimo darbus, apdaila. Tel. 8-621 99958.

Galiu prižiūrėti seną žmogų (tik negulintį). Tel. 8-656 29894.

JUODELIAI KVIEČIA!

Viena didžiausių ir moderniausių medienos perdirbimo įmonių

UAB „Juodeliai“

kviečia prisijungti prie komandos

Gamybos darbuotojus
(700-800 Eur į rankas)

Operatorius
(1000-1500 Eur į rankas)

Kiemo darbininkas
rąstų apipjaustymui
(800 Eur į rankas), (8:00-17:00 val.)

Darbo pasiūlymus turim:
Jūrės gamykloje, Medelyno g. 4B, Jūrės k., Kazlų Rūdos sav.
Akmenynų gamykloje, Liepų g. 20, Akmenynų k., Kalvarijos sav.
Marijampolės gamykloje, Juodelių g. 8, Nendriškių k., Marijampolės sav.

Kelionė autobusu į darbą arba kuro kompensavimas (yra papildomų sąlygų)!

Darbo rūbai ir visos reikalingos darbo priemonės!

Gardi kava ir sotūs sumuštiniai!
Draudimas nuo traumų!
Neturi patirties? Mums nesvarbu. Kartu augti smagiau!

Skambink +370 600 00515 ir gauk Tau tinkamą pasiūlymą!
Arba CV siųsk cv@juodeliai.lt

Visų tipų stogų, fasadų plovimas, atnaujinimas, dažymas. Tel. 8-63191211.

Šilumos siurblių oras/vanduo, oras/oras, kondicionierių, saulės elektrinių pardavimas, montavimas, konsultacija, pogarantis aptarnavimas. Tel. 8-600 23832.

CSSS
SENUKAI

**ĮRANKIŲ
NUOMA**

Nuo 5 iki 10 parų -15%

Nuo 11 ir daugiau parų - 30%

Nuomojantis įrankius 5 paras ir ilgiau, sekmadienio mokestis neskaičiuojamas

8 650 32 667

Stoties g. 47, Marijampolė

SR
STATYBOS RITMAS

REIKALINGI

**PLATAUS PROFILIO
STATYBININKAI**

Atlyginimas 1 100 eurų neatskaičius mokesčių

**Kreiptis:
Gamyklų g. 3,
Marijampolė
tel. 8 652 50618;
8 343 71450.**

SR
STATYBOS RITMAS

Gamyklų g. 3, Marijampolė
Tel. (8 343) 71450, info@sr.lt

**KASAME KŪDRAS
ILGASTRĖLIU EKSKAVATORIUMI**

Transporto ir statybinių mechanizmų nuoma:

Tel. (8-343) 70482

www.sr.lt

Mokyklas kviečia į konkursą

Aušra RAMOŠKAITĖ. Automobilių kelių direkcija kartu su Švietimo mokslo ir sporto ministerija bei Lietuvos kelių policijos tarnyba organizuoja Lietuvos mokinių konkursą „Saugokime jaunas gyvybes keliuose“. Šiais metais atsinaujinęs konkursas vyks balandžio–birželio mėn. Tradiciškai šiame konkurse kasmet savo žinias ir įgūdžius išmėgina apie 50 tūkst. įvairaus amžiaus moksleivių iš visos šalies mokyklų.

Šiame projekto organizatoriai ir vėl kviečia pradinių klasių mokinius į konkursą „Šviesoforas“, 11–14 metų jaunuosius dviračių vairuotojus – į varžybas „Saugus ratas“. 15–18 metų mokiniai kviečiami išmėginti jėgas jaunųjų mopedų, motociklų, o 17–19 metų jaunimas – jaunųjų automobilių vairuotojų varžybose.

„Labai svarbu nuo mažens ugdyti atsakingą ir pareigingą eismo dalyvį. Įgūdžiai, suformuoti vaikystėje, išlieka ilgam“, – sako Kelių direkcijos vadovas Remigijus Lipkevičius.

Dalis konkurso etapų vyks nuotoliniu būdu balandžio–birželio mėnesiais, tačiau geriausiai pasirodžiusios komandos ir individualiai dalyvaujantys mokiniai bus kviečiami į finalinius etapus atvykti ir juose dalyvauti gyvai. Dalyviai turės spręsti Kelių eismo taisyklių suvoki-

mą atskleidžiančias teorines užduotis, atsakyti į klausimus apie elektrinį paspirtuką ir kt.

Dalyvaujant konkurse mokiniai pasikartoja teorines ir praktines saugaus eismo kelyje taisykles bei mokosi jas pritaikyti realiame eisme. Ši daugiau nei du dešimtmečius vykdoma saugaus eismo iniciatyva yra tapusi tradicine, todėl ją gerai pažįsta tiek mokyklos, tiek ir patys moksleiviai. Pradinėse klasėse paskatinti konkurse dalyvauti mokytojų, vyresni moksleiviai vis dažniau patys registruojasi dalyvauti konkurse ir kviečia prie iniciatyvos prisijungti savo draugus.

Lietuvos kelių policijos tarnybos viršininkas Vytautas Grašys, kviesdamas jaunuosius eismo dalyvius aktyviai įsitraukti į šį nacionalinį konkursą, akcentuoja: „Labai svarbu suprasti, kad kiekvieno tinkamas elgesys kelyje mums visiems kuria saugią aplinką. Kartu su mokytojais besirengdami konkursui įgytas žinias parodykite ne tik atskiruose jo etapuose, bet ir realiame kasdiniame gyvenime – viešajame eisme.

Jūs galite būti sektinu pavyzdžiu, įkvėpti savo draugus, mažesnius brolius ar seses, net kai kuriuos suaugusiųjų įprasti laikyti Kelių eismo taisyklių. Kartu norėčiau padėkoti

GERIAU GIRDĖKIME!

Europos klausos aparatų lyderio „PHONAK“ šveicariški aparatai.
Klausos protezavimo specialistas BALANDŽIO 20 d. (trečiadienį) parinks klausos aparatą.
 Su LOR gydytojų siuntimu už klausos aparatą mokėkite nuo 150-209 eur mažiau.
 Galima užsisakyti individualų ausies įdėklą. Prekiaujame elementais, plovimo ir džiovinimo tabletėmis, standartiniais ausų įdėklais. Atliekame smulkų remontą.
Registruotis tel. 8-620 97877.
 OPTIKA Laisvės g.14, Marijampolė (prie LUMINOR banko).

Kauno klinikų kraujagyslių chirurgas Antanas JAKUTIS balandžio 25 d.
Gyd. Purtojų klinikoje, Kauno g. 76,
KONSULTUOS IR ECHOSKOPIUOS pacientus, sergančius kraujagyslių (kojų, rankų, pilvo) ligomis. Tel. 8-672 44488.

pedagogams, padedantiems vaikams pasirengti ne tik šiam konkursui, bet ir ugdatiems jų supratimą apie atsakomybę už savo elgesį kelyje“.

Daugiau informacijos apie konkursą galima rasti svetainėje www.saugusmokinys.lt.

CSSD SENUKAI

Marijampolėje
 balandžio 16 dieną
SODO MUGĖ

Norinčius prekiauti kviečiame registruotis
 tel. 8 650 96 847

Mugė vyks SENUKŲ aikštelėje, Stoties g. 47.

Kryžiažodis

Sudarė Danutė Šulcaitė

	Balandėlis (kitaip)	Stiprus jausmų ir minčių paveikimas							Zmogus, duodantis kraujo ligoniams
		Zemės gerinimas	Drabužių skelta vieta		8				
								Dvi medalo ... Avių jaunikliai	
4	Sunkiausias metalas	5	Skleis platiną, plėš sunkiai dirbo (šnek.)						
	Lydant smėlį gaunama medžiaga		„Lai nuo medžių galios rastos ...“						
					6				
	Rugsėji nusimato šilti ...					Švediškas automobilis	Dainininkas ... Vonderis		Snapo apačia
	Ritins, ridens					Ką ..., tą ir pjaus			7
			Indėnų mazglinis raštas			Pažink ... save			Raus, grios, ieškos
	Plonutis, tik ką užsidėjęs ledas		Beldimo garsažodis			Nors kirvi ... (apie blogą kambario orą)			Automobilių sporto klubas
							Likeris ... Tallinn		1
	... tik patvirtinta taisyklė		Upių žemėlapis						
									2
	Nelinkęs kariauti ar kivičytis						... broliuk, po uosiu, obuoliuką duosiu		

1	2	3	4	5	6	7	8
---	---	---	---	---	---	---	---

EPO BETONAS
 GAMYKLŲ G. 3, MARIJAMPOLĖ,
 TEL. (8 343) 70744, 8 699 12591

UAB Ekobetonas
GAMINA ĮVARIŲ RŪŠIŲ BĖTONĄ IR BĖTONO MIŠINIUS
 BETONAS PRISTATOMAS BĖTONO SIURBLIAIS, BĖTONVEŽĖMIS IR SAVIVARČIAIS
METALO GAMINIAI (ARMATŪRA)
Tel. 8 655 04687

Kryžiažodžio atsakymus **SIŪSKITE** trumposiomis SMS žinutėmis
8-605 99998
 SMS žinutėje rašykite **atsakymą ir vardą, pavardę.**
 Atsakymus siųskite iki balandžio 20 d. 12 val. Laimėtojas bus paskelbtas kitame laikraščio numeryje

Kryžiažodžio (Nr. 6) atsakymas: **TINGULYS**
 VERTIKALIAI: Adana. Abeba. Ekologai. „Evita“. Žliba. Įdega. Siamo. Kora. Anot. Muturas. Osas. Bebrena. Init. Cituoti. Ušnynas.
 HORIZONTALIAI: Makedonietis. „Dove“. Aligatorius. Nota. Seno. Aga. Manitu. Sausatis. Gaiži. Laku. Berimor. Bora. Vaga. Asmenys.

Knyga „Miglos vaikai“ laimėjo DAINA VEIVERIENĖ.
 Prizą atsiimti redakcijoje, Kauno g. 15 (II a., 6 kab.), prieš tai susitarus tel. 8-605 99998.

NEMOKAMA „Miesto laikraštį“ (ISSN 1822-5667) leidžia UAB „Regionas“ (įmonės kodas 122210251, 92 proc. akcijų priklauso UAB koncernui „Alga“). Laikraštis leidžiamas du kartus per mėnesį. Redakcijos adresas Kauno g. 15 (6 kab., II a.), LT-68178 Marijampolė, tel. 8-605 99998, e.p. miesto@miesto.lt. Vyriausiasis redaktorius Vytautas Žemaitis, e.p. zemaitis@miesto.lt, reklamos vadovė Inesa Kazlauskienė, tel. 8-605 99998, e.p. reklama@miesto.lt, vyriausioji dizainerė Kristina Budrienė. Šio numerio tiražas 8 020 egz. Spausdina spaustuė Ignatkosė (Balstogė, Lenkija). Užsakomųjų straipsnių pavadinimai – pasvirusiu šriftu. Už reklamos ir užsakomųjų straipsnių turinį atsako užsakovas.

Kitas numeris išeis balandžio 28 d.

Kiaušinių marginimas maisto produktais

Lina BARČAITĖ, prekybos tinklo „Rimi“ technologė. Norint nudažyti kiaušinių tam tikra spalva, nebūtinai maistiniai ar cheminiai dažai, vietoje jų galima naudojant įvairius maisto produktus.

Raudonasis kopūstas kiaušinius nudažys jūros atspalviais, o dar tamsesnė mėlyną ar net juodą spalvą išgauti padės mėlynės arba jų uogienė. Sutarkuoti burokėliai margučius nuspalvins rausvai, o ciberžolė – geltonai. Visiems gerai žinomas ir kiaušinių dažymas svogūno lukštais. Priklausomai nuo svogūnų rūšies ir jų atspalvio, tokiu būdu galima išgauti raudonus, oranžinius ar rudus tonus. Tiesa, svarbu paminėti, kad dažant baltus ir rudus kiaušinius atspalviai gali šiek tiek skirtis. Todėl norint, kad margučiai nusidažytų ryškesnėmis spalvomis, vertėtų naudoti baltus kiaušinius.

Pasirinktus natūralius maisto produktus tereikia sumaišyti su vandeniu (jo reikia tiek, kad apsemtų kiaušinius) ir mišinį užvirinti. Vandenį su natūraliais dažais virkite 10–30 minučių. Kuo ilgiau virs – tuo tamsesni bus dažai. Į atvėsusius dažus įmaišykite 2–3 šaukštus acto, kuris padės dažų

pigmentams lengviau įsiskverbti į kiaušinio lukštą. Į paruoštus dažus įmerkite išvirtus kiaušinius ir juos palaikykite. Norint švelnesnės spalvos, kiaušinius vertėtų laikyti kelias valandas, o siekiant ryškesnio atspalvio – palikti per naktį. Į verdamą natūralių dažų mišinį galima dėti ir žalius kiaušinius. Tiesa, nors tokiu atveju margučių spalva bus sodresnė, kiaušiniai gali pervirti.

Ne ką prasčiau marginimui tinka gėrimai. Antai žalioji arbata margučiams suteiks žalsvą atspalvį, juodoji – rudą, o raudonoji – mėlyną. Kinrožėmis nudažyti kiaušiniai taps pilkšvos spalvos. Kartu su arbata ir keliais šaukštais acto (ryškesnei spalvai) kiaušinius reikėtų virti apie 10 min. Kitas būdas – užplikytoje arbatoje jau išvirtus kiaušinius ir palaikyti per naktį

Marginant kiaušinius kava reikėtų užvirinti vandenį, įberti maltos kavos ir virti apie 30 min., o vėliau į nuovirą įdėti jau išvirtus kiaušinius ir laikyti juos per naktį arba kol kiaušiniai įgaus norimą atspalvį. Tuo tarpu dažant kiaušinius vynu pakanka į puodą sudėti išvirtus kiaušinius ir palikti per naktį. Pasirinkus šį metodą rei-

kėtų naudoti kuo saldėsnį vyną. Kiaušiniams dažyti tinka mėlynių, juodųjų serbentų, spanguolių sultys, kurios padės išgauti mėlyną ir violetinę spalvas.

Vaško technika – vienas iš seniausių kiaušinių dažymo būdų. Jam reikia bičių vaško bei kotelio su adatele ar smeigtuku. Pirmiausia – ištirpinti vašką ir jį nuolat šildyti ant silpnos ugnies, kad šis nesustingtų. Marginti reikia virtus kiaušinius, adatele kuriant ornamentus iš vaško. Po to kiaušinių įmerkite į natūralius dažus. Galima vašku dažyti ir nevirtus kiaušinius, bet po to išvirti, pavyzdžiui, silpna svogūnų nuovire.

Dar viena kiaušinių marginimo technika – skutinėjimas. Išvirus kiaušinių jį reikia nudažyti vienos spalvos natūraliais dažais. Po to pasiimti adatą ar peiliuką ir išraižyti norimus raštus. Skutinėjamas tik kiaušinio lukšto paviršius, kol pasirodo balta spalva. Kiaušinius galima nudažyti ir įvairiomis žolelėmis, kurios suteiks išskirtinius atspaudus. Tam reikia svogūnų lukštų, acto, žolelių ir siūlų arba senų pėdkelnių. Ant žalių kiaušinių dėkite įvairių formų žoleles, jas pritvirtindami siūlais arba įdedant

kiaušinių į pėdkelnes bei užrišant jų galus. Norint, kad ant kiaušinio liktų ornamentai, žoleles reikia gerai prispausti prie kiaušinio. Pasidarykite nuovirą su svogūnų lukštais, 2 šaukštais acto ir šlakeliu vandens ir jį įdėkite paruoštus kiaušinius.

Virkite apie 10–12 minučių.

Numarginus kiaušinius bet kuriuo natūraliu dažymo būdu ir jiems atvėsus rekomenduojama margučius aptepti aliejumi. Taip jie taps gražesni, blizgesni, o spalvos bus dar sodresnės.

Įkvėpimas švenčių stalui iš senųjų tradicijų

Marija LIUGIENĖ, Vilniaus etninės kultūros centras (pagal „Maxima“ spaudos pranešimą). Šaltiena yra vienas senųjų tradicinių velykinių patiekalų. O Velykų karalienė – kepta įdaryta višta. Per Velykas, po pasninkiškosios gavėnios, Lietuvoje valgyta daug mėsos. Šalia jos ant stalo dedami margučiai, įvairiausi kvietiniai pyragai, miežiniai ragaišiai. Velykų stalo tradicijos priklausė ir nuo regionų.

Visoje Lietuvoje paplitę patiekalai iš kiaulienos: suktos ir slėgtos karkos, šaltiena, virtos dešros. Kiaulės reiškė sotumą, vaisingumą, o jos gebėjimas knisti – lengvą žemės arimą. Žemaičiai išlaikė tradiciją Velykoms gaminti riebę šūpinį su dubenyje kyšančia kiaulės uodega. Dzūkijoje visai neseniai išnyko paprotys Velykoms šusti riebius kopūstus ir būtinai su kiaulės knysle. Suvalkiečiai iki XX a. vidurio išlaikė paprotį virti arba krosnyje kepti kiaulės galvą, vėliau imta gaminti kiaulės galvos sūrį. Aukštaičiai, papjovę kiaulę, Velykų kepsniui atidėdavo pirmarūšę mėsą, dažniausiai užpakalinį kumpį. Kad mėsa būtų minkštesnė, ją visą parą laikydavo išrūgose arba, prieš stumiant į krosnį, kumpį aplipdydavo rugine tešla.

Šiaurės Lietuvoje, Žemaitijoje trečią Velykų dieną būdavo kepama paukštiena, dažniausiai – žąsis arba troškinta višta, prieš tai pašventinta bažnyčioje. Tuo metu žuvis lietuvių tradicijoje neišskiriama kaip specialus Velykų valgis.

Net ir neturtingiausi stengdavosi Velykoms iškepti kvietinių miltų pyragą arba miežinį ragaišį. Pyragas asocijavosi ne tik su geros, t. y. baltos, duonos gausa, bet ir namų pilnatve, geru derliumi. Ragaišiui imami viso grūdo miežiniai miltai, o tešla rauginama su duonos raugu, tad ragaišis yra daug tamsesnis už pyragą, bet ženkliai naudingesnis pavasarį, kai trūksta vitaminų ir fiziologiškai aktyvių medžiagų. Jį keptavo ploną, pagilgą ir būtinai su abiem smailiais galais – ragais.

Na, o velykinis pyragas privalo būti putlus ir didžiosios skardos dydžio, kaip senovėje sakydavo – per pusę stalo, nes jo turėdavo pakakti visoms 4 švenčių dienoms ir lauktuvėms nunešti. Dar keptavo vadinamąją Velykų bobą, kurią šeiminkams stengėsi iškepti kuo skanesnę. Tad jai nepagailėdavo ir 15 kiaušinių. Keptavo puode arba molinė puodynėje, kad būtų kuo aukštesnė. Baltymo glajumi išpuošdavo kuo gražiausiai, viršuje išlėdavo kaip ir lėlija, o ant „lėlijos“ tarp žalumynų padėdavo margutį. Apeiginis Velykų pyragas – boba gali būti tam tikras pavasario švenčių archajiškasis reliktas – auka protėviams, juos globojančioms dievybėms, mitinėms būtybėms.

Margučių marginimas – irgi didžiausia apeiga atėjusi iš seniausių laikų. Archeologai Romos apylinkėse yra iškasę akmeninių Senovės Romos išraižytų kiaušinių. Iki šių laikų išlikęs gražus paprotys Velykų pusryčius pradėti nuo pašventinto gražiausio margučio, jį pasidalinant į tiek dalių, kiek yra šeimos narių, ir kiekvienam duoti po kiaušinio dalelę suvalgyti. Buvo tikima, jog tai garantuoja šeimos vienybę, susitelkimą, bendrystę. Valgymas prasidėdavo ritualiniu kiaušinių daužymu – tas kiaušinis stipriausias, tas šiais metais bus laimingiausias, tam geriausiai seksis, jis ir gyvens ilgiau. Laimingasis tą kiaušinių turėdavo laikyti iki kitų Velykų.

Dėl savo stebuklinių galių Velykų kiaušinis plačiai naudojamas velykiniame apeigyne. Tikėta, jog net lukštai turi magiškų galių, todėl jie nebūdavo išmetami, o kruopščiai surenkami ir sudeginami krosnyje – esą dėl to naminiai paukščiai geriau iš kiaušinių risis. Pagal tai, kaip margučiai lupasi, spręsdavo apie linų derlių: jei gerai – tais metais linai tinkamai užderės.

Labiausiai brangintas dovanotas kiaušinis, todėl Lietuvoje iki šių dienų išlikęs paprotys antrąją Velykų dieną vaikams vaikščioti pas kaimynus pasirinkti kiaušinius.

Neišmeskite kiaušinių lukštų

Lina BARČAITĖ, prekybos tinklo „Rimi“ technologė. Ruošiantis Šv. Velykoms numarginame ne vieną dešimtį kiaušinių, o suvalgę juos, lukštus išmetame į atliekų dėžę – dažnai net nepagalvojame, kad juos galima panaudoti.

Patyrę sodininkai žino, kad kiaušinių lukštai mažina dirvožemio rūgštingumą, yra puikus kalcio ir kitų mineralų šaltinis. Pasidaryti trąšas iš kiaušinių lukštų nesudėtinga.

Kiaušinių lukštus reikia gerai nuplauti, išdžiovinti, sutrinti iki smulkių gabalėlių, sumaišyti su vandeniu ir jau po paros galima laistyti augalus. Kitas dirvos tręšimo būdas: nuplautus, išdžiovintus ir susmulkintus kiaušinių lukštus pabarstyti aplink augalus ir sumaišyti su žeme arba pabarstyti susmulkintus lukštus aplink augalų šaknis.

Kiaušinių lukštai itin tinkami pomidorams auginti. Prieš sodinant, į dugną įberkite sauja kiaušinių lukštų – tokiu būdu pomidorai viso augimo metu gaus pakankamai kalcio.

Kompostavimui skirti lukštai

nuplaunami ir, prieš dedant į kompostą, susmulkinami, nes tokie greičiau suyra, dirvožemis lengviau pasisavina reikalingus mineralus.

Lukštai yra ir puiki apsauga nuo kenkėjų, tokių kaip sraigčių ir šliužų. Susmulkinkite kiaušinių lukštus ir apibarstykite juos aplink dirvą bei augalus – tokiu būdu šie kenkėjai vengs šliaužti per aštrius kiaušinio lukštus ir nepasieks augalo

Kitas gana dažnas panaudojimo būdas yra sodinukų dauginimas. Svarbiausia kiaušinių lukštuose pradurti skylutę, skirtą vandeniui nubėgti, įberti šiek tiek žemių ir pasėti sėklas. Galite pasilikti ir kiaušinių įdeklą – bus patogiau laikyti lukštus su sodinukais. Tada belieka palaistyti sodinukus, o vėliau juos persodinti, suskaldžius lukštą.

Retas žino, kad iš kiaušinių lukštų galima pasidaryti natūralias valymo priemones. Susmulkinkite kiaušinių lukštus iki miltelių, sumaišykite juos su keliais šaukštais sodos ir užpilkite šiek tiek vandens. Tokia priemonė puikiai

pasitarnaus viryklei, šaldytuvui ar mikrobangų krosnei valyti. O puodelių viduje nuo kavos ir arbatos susidariusią rudą plėvelę panaikins susmulkinti kiaušinių lukštai, užpilti karštu vandeniu. Tuo tarpu su keliais gerai nuplautais kiaušinių lukštais sumaišius kavą ji taps švelnesnė.

Ruošiant natūralius kalcio papildus iš kiaušinių lukštų, pirmiausia juos reikia gerai nuplauti, išdžiovinti, susmulkinti iki miltelių, suberti į stiklainį bei laikyti sausoje vietoje. Vartoti kiaušinių lukštų miltelius galite jums patogiu būdu: gerti su vandeniu, dėti į patiekalus, gėrimus, kokteilus. Norint, kad kalcis dar geriau įsisavintų, patartina ant miltelių išspausti šiek tiek citrinos sulčių.

Nors prekybos centruose galima rasti įvairių grožio produktų, yra žmonių, kurie mėgsta veido kaukes ir šveitiklius gamintis namuose. Reikia tik susmulkinti nuplautus ir išdžiovintus kiaušinio lukštus iki miltelių, juos sumaišyti su kiaušinio baltymu ir naudoti kaip ekologišką ir aplinkai nekenkiantį šveitiklį arba veido kaukę.

